Valde [illegible] fideiussor [illegible] fideiubere [illegible] teneat fideiussor [illegible] fideiussor [illegible] alterius obligatus [illegible] fide [illegible]

Est aut fideiussor [illegible] mandatorem [illegible] fideiussor a mandato [illegible] [illegible] mandator [illegible] obligatus fideiussor [illegible] [illegible] tracta de fideiussore [illegible] et alio obligat [illegible] obligato [illegible] debitor [illegible]

in l si [illegible] hoc fiat [illegible] et [illegible] de [illegible] ubi [illegible] faciat fructus suos et hic distinctio [illegible] ... de fideiussoribus

a. valde difficilis

Supra visum est de rebus quibus pro debito pignori obligantur restat videre de fideiussoribus qui pro alienis debitis intercedunt et advertendum quod hec sola [illegible] rubrica de fideiussoribus [illegible] [illegible] et in aut[entica] eo ponitur est de mandatoribus mandator aut [illegible] fideiussor [illegible] accedere [illegible] et [illegible] ut habetur in [illegible] quod fideiussor potest accedere omni obligationi sive sit naturalis et civilis sive naturalis tantum sive civilis tantum ut ff eo l [illegible] aut in causa criminali possit fideiussor intervenire dic quod sic ubi [illegible] non est [illegible] ita quod non veniat in ponenda pena corporalis al[ia]s secus sit intelligere clericos de [illegible] l [illegible] est bonis [illegible] in l [illegible] l si quis reum ff de custo et exhiben re[orum] et vide [illegible] in c [illegible] homo [illegible] q [illegible] ubi tractatur [illegible] fideiussoribus fuit [illegible] capit [illegible] fideiussores [illegible] decapitando [illegible] quod reus [illegible] decapitandus et de hac [illegible] dicendum ut non [illegible] in l ad [illegible] C de custo re[orum] [illegible] in d[ict]a l si quis reum et conclusio [illegible] quod non quia non potest quis eo contractu se obligare ad penam capitalem quia nemo dominus membrorum suorum [illegible] [illegible] si non licet et l liber [illegible] ad l acquil[iam] [illegible] distingue [illegible] fideiussores fuerint in dolo et tunc pendeat arbitrio [illegible] dolum punietur in pena pecuniaria ad quam se obligavit aut et si non fuit [illegible] [illegible] arbitrio [illegible] et de [illegible] dicit [illegible] laicus in loc [illegible]

Leriais [illegible]

Breuis [illegible] et [illegible] Dicit in hoc capitulo quod clerici [illegible] fideiussoribus a [illegible] removendi [illegible] primo [illegible] primo oppo[nitur] [illegible] et c constitutus ubi clericus obligatur ex fideiussione [illegible] duas [illegible] prima quod [illegible] prohibet frequentiam [illegible] una [illegible] imponitur [illegible] frequentatio [illegible] est [illegible]

. valde [illegible] et in [illegible] ille difficilis ff de liber et [illegible] ibi [illegible] difficilibus [illegible] [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible] alia [illegible] est quod clericus non debet fideiubere si [illegible] contrarium sunt obligatur ut in contrarium et hec [illegible] bona in [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] de patrimonio [illegible] vel de redditibus [illegible] quos facit suos [illegible] in [illegible] non valet fideiussio de quo laicus dicam [illegible] solvit [illegible] quod non debet fideiubere pro laico [illegible] clericos [illegible] hoc dixi [illegible] non [illegible] indistincte [illegible] [illegible] quod ubi laicus magis necessitate [illegible] [illegible] clericus fideiubere [illegible] quia est magnum [illegible] opus subveniendi proximo indigenti et hoc maxime [illegible] ad clericos qui magis [illegible] obligati ad subveniendum indigentibus [illegible] q i c [illegible] et q i c videntes [illegible] vide et [illegible] [illegible] in c [illegible] de obli ad [illegible] et sequitur [illegible] in c [illegible] [illegible] ubi dicit quod [illegible] dicenda clericus non debet suscipere alienam [illegible] vel advocatorem vel [illegible] fideiussionem dicit intelligitur [illegible] hoc officium assumeret [illegible] [illegible] dicendum [illegible] non arbitratur [illegible] [illegible] clericus [illegible] fideiubet pro laico indigenti [illegible] non debet [illegible] committere huiusmodi fideiussionibus sicut forte faciebat [illegible] decretum [illegible] constitutio [illegible] quod licet clericus [illegible] fideiussor in contractu non [illegible] est idoneus de iudicio sisti quia debet esse fideiussor eiusdem fori [illegible] est [illegible] vel [illegible] fori suo [illegible] in l [illegible] ff si quis in ius vocatum [illegible] clericus [illegible] [illegible] in c significasti de fo compe[tenti] ideo dicit bar in l [illegible] eo quod obligatus ad dandum fideiussorem de iudicio sisti non [illegible] dando clericum [illegible] quarto intelligitur [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] esse [illegible] ut [illegible] fideiubere [illegible] [illegible] constitutum ut habetur in c [illegible] eo et [illegible] [illegible] limitationibus precedentibus

Vide notabile [illegible] primo

[illegible] eo dnis obligatus

[illegible]

o primo

oppo[nitur]

[illegible]

[illegible] possit [illegible] obligari fallit [illegible] militibus C locati l milites [illegible] clericis ut in autentica [illegible] episcopis et aliis [illegible] in [illegible] ut C [illegible] ff ad [illegible] [illegible] q v [illegible] autentica [illegible] obtinet [illegible] ut [illegible] fideiussore obligatur ut [illegible] c [illegible] et c constitutus [illegible] ff [illegible] de mandato [illegible] [illegible] fideiussores [illegible] obligatur [illegible] fideiubere [illegible] C de [illegible] [illegible]

¶ fideiussor tenetur ad id ad quod principalis nec eius fideiussor diuisionem [illegible] obligari [illegible] qua principalis ut ff eod. ti. l. obligari

[illegible] de fideiussoribus

32

ac principalis [illegible] non debet absolui donec satisfaciat ut [illegible] hic simpliciter dicit absoluatur dant tres intellectus [illegible] quod debet absolui ab excommunicatione [illegible] et hoc precedente [illegible] secundum hosti [illegible] quod debet absolui et repelli a fideiussione [illegible] quod non debet [illegible] in fideiussorem [illegible] quod sic [illegible] possit ad necessitatem [illegible] et non [illegible] et non [illegible] [illegible] clericum in fideiussorem quod nobis

Eruenit Compellitur debitor suas fideiussorum indempnem [illegible] quod assignando redditum suorum et si intelligitur textus de redditibus beneficiorum ut est communis doctorum intellectus esset hic casus nobilis et valde singularis quod bonis quod ex redditibus beneficiorum possit satisfieri creditoribus clericorum quod [illegible] latius dicam in [illegible] ponam [illegible] in [illegible] causa commissio ibi ne [illegible] nota primo clericus [illegible] fideiussorem [illegible] nota quod hic dicat quod iste fideiussor et si est clericus [illegible] in [illegible] [illegible] in precedenti c.

¶ Capitulum Guida clerici c. et f. cumulari receperunt quandam quantitatem pecunie mutuo a quibusdam mercatoribus bononiensibus Guida clericus N. nomine fideiussit [illegible] apud mercatores [illegible] per fidem suam et [illegible] quod indempnem promisit ad terminum constitutum solutum pecuniam [illegible] pecuniam non soluentibus [illegible] N. clericus satisfecit creditoribus de eadem [illegible] conquestus fuit domino pape [illegible] episcopo eliensi et archidiacono norwicensi dicens ne [illegible] N. [illegible] [illegible] conpareat [illegible] [illegible] obtinuit mandauit [illegible] bononiensi episcopo ut inquirat [illegible] super debitis illis que sunt apud creditores et eorum [illegible] sub sigillo suo signata mittat [illegible] dictis [illegible] mandans eisdem quatinus si per confessionem clericorum predictorum vel alias eis constiterit rem talem se habere moueant illos et compellant ut predicto N. pecuniam quam pro eis soluit restituat et ipsum conseruent indempnem alioquin de redditibus eorum debita illa persolui faciant et dampna illa resarciri aut redditus illos sibi assignent tamdiu detinendos donec de ipsis ei fuerit satisfactum [illegible] si constiterit predictos

clericos [illegible] fidei et iuramenti sui violasse eos ab officio et beneficio suspendant [illegible] nota quod fideiussor qui soluit pro debitore principali potest agere contra principalem sine cessione actionum facienda a creditore ut sibi satisfaciat de pecunia soluta et de omnibus dampnis et interesse quod [illegible] fideiussionis [illegible] nota quod primo agendum est contra debitorem ut satisfaciat de bonis suis non aut [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] ut videtur hic non [illegible] pro debito etiam non [illegible] satisfacere [illegible] [illegible] redditus assignant [illegible] creditoribus detinendi [illegible] eius [illegible] ad satisfactionem et nota ex hoc [illegible] ex textu bonam practicam procedendi contra clericos debitores ut redditus assignentur creditori [illegible] ad [illegible] quod dixi in c. ii de pignoribus [illegible] ultimo nota quod [illegible] non [illegible] ad [illegible] delicti [illegible] non debet clericus quod eos deponi [illegible] ut beneficio priuari [illegible] pena [illegible] [illegible] ut ~~[illegible]~~ ab officio et beneficio vel quod [illegible] dicit ubi [illegible] [illegible] de transgressione iuramenti quia [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] et vide [illegible] in glo [illegible] glo et ~~[illegible]~~ [illegible] quod [illegible] beneficia seu [illegible] seu [illegible] fideiussorem [illegible] beneficium diuisionis quia [illegible] fideiussores in solidum [illegible] debitum inter eos [illegible] sunt [illegible] et [illegible] et hoc [illegible] postulant [illegible] ff de fideiuss. in l. si dubitet et istud est beneficium diui adriani de quo glo facit mentionem et habetur in effectu instituta eod. quod si [illegible] beneficium est ~~[illegible]~~ debitori principali et in [illegible] non conueniatur fideiussor ut in aut. ~~[illegible]~~ [illegible] all. in glo et vide glo in [illegible] [illegible] unde [illegible] in aut. de fideiuss. [illegible] quod [illegible] fideiussor in [illegible] constituit se principalem [illegible] seu debitorem [illegible] [illegible] faciunt [illegible] [illegible] dat beneficium [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] beneficio [illegible] est beneficium cedendarum actionum [illegible]

Nota primo

A [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Capitulum

glo

clerico

2° nota

3° nota

Ultimo

[illegible] [illegible]

Glo [illegible]

matric

[illegible]

[illegible] 2

autentic

3

a creditore ut cedat sibi actionem vel alias denegatur sibi solucione debiti ut l modestinus ff de solu et l fideiussio nibus ff de fideiusso et similibus tu quedam de ordine conveniendi debito rem principalem vel fideiussorem est distinguendum aut ambo sunt presentes aut absentes aut unus presens alter absens primo casu debitor debet esse prius conve niendus nisi fideiussor renunciavit beneficio illius aut vel nisi sit solvendo non et si notorie constat de impotencia debitoris non est necesse ut prius distinguatur sed potest creditor inchoare in personam fideiussoris idem si debitor non possit conveniri ut nota in dicta auctentica presente 2o casu quando ambo sunt absentes tunc si fi deiussor est vicinior quam quemadmodum quia reputatur presens respectu remocioris ut notatur in dicta auctentica si aut fideiussor est remocior vel distant equali dis tancia dicendum est ut dixi quando ambo sunt presentes in 3o casu si est absens fideiussor non est dubium quod a debitore presente prius inchoandum est Si vero econtra quod inchoari a fideiussore ut in dicta l aut presente Sed dubium est quando quis in hoc dicatur presens et glo in dicta auct dicens ponit multa reputata hinc inde ibi prius sed quo ad propositum dicit quod si est in eodem territorio dicatur presens Erant satis est quod debitor non est in territorio eiusdem civitatis quia non tenetur creditor eum re mote sequi debitorem In glo ibi l au rerum ubi libertus dicit promisit legatum reddat post mortem patroni eius sed pro mi detulit quod fuit negociator illustre mente et per illam dilacionem consequitur libertatem a fisco in eo alio capite pri vatur legato tamquam indignus et sic est casus in quo eodem facto consequi tur premium et dampnum sed de hoc di cendum ut no ibi in glo ultima na alio respectu est indignus alio respectu meretur premium Nam respectu patroni est indignus legato sed respectu fisci conse quitur premium sed tex non debet intelligi eodem respectu In glo in verbo sequit nisi glo aperte non concludit quod unum hanc questionem dicit quod licet is qui meruit possit petere absolucionem in non tenetur quia licet fideiussor te neatur tempore ut in ubique allatis in glo in non ago et vide larius de hac q per Jo an in hac regula dampnum de re mea l vi c mereri et tempore aliquis

casus non dubitabiles si enim fideiussor obligavit se simpliciter ad debitum imputatur sibi si solvit usuras quia de illis non fideiussit ad hoc l centum ca pue ff de eo quod certo lo dicendum est ut no in c primo qui dicta l i contra 2o casus quando convenit eciam solvere usu ras tunc consequenter tenetur quod potest repetere quia non tenetur ago ut dixi nec po terat tempore vigore iuramenti 3o casu dubitabilis est quando promisit pro debito et pro usuris cum iuramento et hoc casu dicendum quod si non est sibi impu[n]iendum quia solvit licet rigorem contra principale alias sentit de quo dicendum ut larius habetur in dicta regula In glo in verbo de redditibus ibi stipendia hoc vult in desoend aliarum rerum ut dicitur in c l stipenda et sunt quam causam indicit non quod subtali stipendia sunt tellaria armigerum seu doctorum sed sunt alias communiter sussiciunt et idem vult glo hic in stipendiis doctorum Et no quod cle ricus nonquam obligatur reddentis fundos sui beneficii quod intelligo ut convertit in utilitatem ecclesie in c nulli et quod dixi et ibi de re ecclesie non alienanda et videtur hec glo intellige tex de redditibus beneficiorum quod clericus tenetur ipsi dicit enim quod clericus tenetur satisfacere suis creditoribus de ~~redditibus~~ fructi bus beneficii quos facit suos sed non in fructibus qui proveniunt ex questionis in comunitate ecclesie et cottidie hoc dicitur allatum et procuratur sed quo ex tunc sit Jo an hic et alii scribentes et tenet speculator in ti de sen excommunicatione consequitur ubi si quis sit debitor dicit tractare ad hoc defend bonorum patrimonialium et collecionis in c odoardus de solucione dicens se credidisse in aliis fuerit quod clericus fuit admis sus ecclesie fructibus beneficiorum suorum ut satisfaceret creditoribus suis Et idem h d in in c olim ii de verborum significacione ubi dicit esse casum Sed arch i in c statuto de rep li vi tenet oppositum dicens quod nichil red ditibus beneficii est satisfaciendum credi toribus clerici Ego laudo dixi in c cum esses de testa in re questione quamvis sullo su tenet breviter dicendum quod aut clericus contraxit debita pro sua sustentatione et tunc procedat illa opinio quod dicit aut contra quod dixi in c quo pudenter de ti Nam

glo in verbo de red ditibus

collectaria

Nota

Dixi ibi

Cap. Pro consilio creditorum appellat clericus debitor liberat fideiussorem quod a creditoribus suis molestatur

eum in effectu tenetur ad illa debita ut
ibi dixit et ita intelligo illud c. olim
quod in veritate sic loquitur licet dominus an[illegible]
intellexerit contrarium Nam ibi ille episcopus
fuerat spoliatus contra ius suis [illegible] quod
sed alii episcopi pro sustentatione sua vel
utilitate ecclesie et credo sunt quod de rigore
iuris inspecto statu et deputatione beneficiorum
non debet aliquo modo de redditibus
beneficii satisfacere creditoribus quod de red-
ditibus ut solum est clericorum quod probabi-
le ratione consimilis et dixi in c. si [illegible] ti
[illegible] et ibi dedi multas rationes ergo non
debet apprehendi fructus qui sunt [illegible]
tendi in causam piam pro illicito contractu
clerici sed opinio communis invaluit quia clerici
hodie appropriant sibi omnes redditus
et disponunt ad libitum suum unde sunt
cum et aliis creditoribus melius esse
ut satisfaciat suis creditoribus quam quod dispen-
dat in aliam causam sed ut dixi si face-
rent ut deberent non debet extendi
manus ad redditus beneficiorum et vi-
de textum in c. optimum in de c. videntes
xii q. i et in c. ulti. cum concordantibus ea [illegible] a
et ad textum dic quod debet intelligi de red-
ditibus propriis seu patrimonialibus ut exponit
glo. in similibus Item in c. de multa s.
de preben. et vide de his concurrentibus
vel sunt specialiter quod [illegible] pro ipse pro [illegible] quod
dictum in glo. si ibi secundum canones dic
idem etiam secundum leges quod ad [illegible] hic c.
[illegible] tenentur ita contra promissionem iura-
tam ergo sunt periuri et infames et non
solum infamia canonica sed civili ut in
l. si quis maior C. de transac. vide quod
plene dixi in c. testimonium de testibus in
eadem glo. ibi contra fidem promissam
Nota [illegible] glo. quod ylla esset inferior
quod sicut clericus per beneficio [illegible] quia
venit contra iuramentum c. querelam de iure-
iurando si venit contra fidem simpliciter
prestitam sed hoc dictum non probatur hic in
textu quia loquitur copulative et non
alternative sed de materia vide quod plene dixi
in c. ad aures de eo quod metus causa et in si. glo.
[illegible] ponit hic nobile dictum licet ap-
te [illegible] non probetur dicit enim quod si probetur
[illegible] contra aliquem eo assumente defen-
sionem pro principali [illegible] iudicem licet ad hoc
agatur [illegible] si non assumpsit defensionem
ut [illegible] teste ad hoc c. ii de ex-
ceptionibus et hoc dictum [illegible] ut originaliter

[illegible] glo. in q. v c. statuimus sed de hoc
an et quando clerici teneantur probatum sit com-
pendium dic ut plene dixi in c. ii de
or. cog. et [illegible] textus procede in [illegible]
qui non arctatur ad sequendam for-
mam [illegible]

Constitutus

P[er] destructionem creditoris appellat
debitor a fideiussore absolvit fideius-
sorem qui a creditoribus molestatur
usque diminutione ibi ideoque. Casus.
Lancellatus cantuariensis episcopi [illegible] gal. [illegible]
recepit mutuo quandam quantitatem
pecunie a creditoribus bononiensibus pro qua
pecunia magister simon fideiussit et quia
cellatus pecuniam non solvebat moles-
tatur predictus magister a creditoribus [illegible]
nebat et debitum fuit [illegible] augmentatum
dictus magister conquestus fuit domino pape [illegible]
mandat archiepiscopo cantuariensi quod si legi-
timis sibi de hiis assertione constiterit
predictum cancellarium [illegible] et compellat
et [illegible] magistrum ab interesse
[illegible] absolvat et si de [illegible]
sione et obligatione [illegible] negaverit [illegible]
mentum [illegible] non obsta-
te [illegible] et quia difficile
foret dicto magistro testes suos in anglia
ducere mandat iudicibus bononiensibus ut
testes quos idem magister inducere voluerit
vice ipsius archiepiscopi recipiant et exa-
minent diligenter et depositiones eorum
transmittant sub sigillis eorum inclusas
significantes quanta fides testibus et
instrumentis possit adhiberi ipsi cancel-
lario prius moneto ut ad testes [illegible]
vadat vel mittat. Nota primo quod
fideiussor potest antequam solvat agere contra
reum principalem ut eum liberet a fideiussi-
one si venit tempus solutionis fiende
et ipse molestatur a creditoribus Nam
[illegible] differt copulam
[illegible] fideiussor instare ut liberetur de
quo plenius habetur in c. si [illegible] eo et
ex hoc et ex textu collige quod fideiussor
contractus non liberatur [illegible]
re quod liberetur licet reus sit in fideius-
sore de iudicio [illegible] legitur in
l. [illegible] C. et fiat l. [illegible] apud ff. iudi-
[illegible] Nota non valet contractus ut
submittatur iudicium [illegible] Nota quod
ubi testes sunt [illegible] non debet

actad ad veniendu ꝑsonalit ſz iudex
cauſe debet ſibi ꝯ iudice teſtiu/ vt eos
examinet et atteſtaciones clauſas re
mittat ꝯſtbendo/quanta ſit fides teſ
tibus adhibenda//Et nobile bu hoc
notum quia no leg ita clare alibi ſz
facit dct Jnno in c qm de ꝓbat
vbi dicit qꝙ examiatoꝝ teſtium ꝓpe
dit eos vacillare vł cu trepidacione
loqui vel alia ſz eos ſuſpectos/vtile
est vt hoc ſcibat in actis ſz qm examia //
tor non habz ꝓpe iudicare ſz alius
1 cont ꝓut h/debet examiator occo h° ſcbe
et vide p Jnno in dco c/ꝑtru ex
intuallo poſſit iudex ſcbe in actis
Ultro nō vacillacoem teſtiu//Ultro pt indui
tex iſte in ar nullum nobile iudex
delegatus ꝓpe deputius in dco loco
pt ex cauſa tantum delegare examia
cauſe eo loco in quo fuit deputus/
quod videtur pima fronte con c
ſtatutu ſit nullo de off deleg li vi ſolu dicit
ꝙ delegatus pt nec ꝑ ſe nec ꝑ alium
eo loco in quo eſt deputus/ꝯgnoſce
// ſz pt dici qꝙ ꝯm dcm ꝓ redit/qꝛ ꝯmiſ
ſo eo loco/eſt quaſi mtua/ſicut ꝯm ex ptibus
gebat/quia teſtes erat in illum diſta
et eſt nobilis limitacio ad dcm ſz
nullo/ſi quis tn vellet hoc negare
ꝓpedire qꝙ hic cantuarienſis epus no
ꝯſtituit delegatus ſz ut eſſet ordinarius
con ſui cancellarium ꝯſtitutus ꝯpo
iudicio ſua ad hoc c licet et c ꝑlt
de off ordi Na hic ꝑpe non mandat
vt cognoſcat vice ꝓpe ſed ſimplicit
vt exequatur iuſticiam/nec dat forma con
ius ꝯe/ſm iu don eſt valde equm
et forte veruſ//In glo ij ibi fideiuſſor
ꝙ in omem cauſam volt dicere ꝙ aliter fide
iuſſor ſimplicit obligauit ſe ꝓ debito/
et tunc no tenet ſi debitu eſt augme
tatu ex mora rei ꝓncipalis/niſi fide
iuſſiſſet in omem cauſam/ſz ꝓ debito
ꝓncipali ꝯſequentem et de hac ma
plene no in l centu capue/ff de eo
ꝙ cer lo/et in l quedo/ff de Ldri/et l
l mod ff de v ob/et in quadam glo
in fine dicit aliud eſſe ſed canones
non intelligit ꝙ hac diſtinctioꝝ o
ſecund/ſz ꝓſequit ad cauſas/q ſm cano
nes non debent/et ideo fideiuſſor
non obligatur/ſz tu de hoc dic vt dicit
ſz c ꝓx et ſi cauſa ꝯpetens a redi

toꝝ vt adeſſe tunc ꝯmit ꝯpeti ex ſm
canones vt no in c congruus de
cauſis et ibi ꝯplene dixi in glo in vbo
legi dic hodie de iſto iuramento calup
nie vt henr in c i de iur calup li
vi et c reſereo ꝙ c ti vbi dapnatur ꝯ Glo pr vo partsulata
ꝯſuetudo contraria//In glo in vbo cauſ
dacoem ibi vel forte hic fuit addicio
a ꝑpe Jnno uo hoc ꝓbatur et ſm
huc intellectu ꝯpetit iſte tex remum
ſingularem qui no eſt alibi qꝛ ſi
ꝓſumpcio eſt con negantem/ita vt ſit
ꝯpus hic teſtes/multu diſtantes/debz
negans ꝯpelli ad eundem/ꝙ ſe ul
ꝙ aliud/ad videndum iurare teſtes/ad
uerſarij ſui vt ſic tedio affectus de
ſinat a negacione illicita et hodie
ꝓuidetur aliud ſm quoſdam ꝑ ſtatu
tum in ſz de off li vi vbi glo dicit
ꝙ hodie ꝓuidetur vt fiat depoſicio
ꝓpetua ꝙ ꝙ ꝑpetuo/teſtium/ſz ego dico
ꝙ iſta remedia ſunt diuerſa/ita vbi eſt
ꝓſumpcio ꝯ negantem/habet locum reme
dium huius c/ſz no eſt ꝓſumpcio ꝯ vole
tem/ꝓducere teſtes/de longinquis ptibus/
ꝙ hoc faciat ~~nun~~ vexandi teſtes vt
diffendi negocium/tunc locum remediu
huius c/negociu ſz tunc lo/Et eſt alind
remedium ꝙ ſi iudex vehement ꝓſumit
ꝓptem maliciam opponit ꝑemptoriam
vel dilatoriam/quam no admitte excep
coem nec audit de appellacoe et de
hoc remedio vide nobile dcm Jnno
in c poſt electionem ꝓpe fine de ꝯceſ ꝓbe
et ꝙ qo an in c ſz c i de app/In glo // Glo pr vo tranſmittentes
in verbo tranſmittentes niſi No bn
hanc glo ꝙ relata ad tex ur r ſonit
ꝙ in ca criminali no debet fieri ꝯmiſſio
receptionis teſtium ex ſi teſtes ſunt ꝯo
ꝯmunia ex quo infertur ꝙ in ca criminali
teſtes dnt remitti ad iudicem cauſe ex
ſi ſint ꝯ ꝯmunia/et ſic debz limitari l
ſi qm C de teſti qui dicit ꝙ ꝯs ꝯquadraria
ſtam teſtes euocandi non ſunt et vide
alia glo ꝙ idem ſentit in c teſtes iij
q vo ꝯtra tn ſentit Jo an pa Jo ago
in c venia ſi conſentes de fo ꝯpe li
vi ſz vide ꝙ ꝯplene dico in c in cauſ
de teſti et ꝯmit dcm cauſ ꝑlt/In glo
ꝯro reus dat obligatus ad ſolucionem
debiti contractu ꝑpe dato fideiuſſor

demum creditor prolongauit tempus debitori
nunquid fideiussor remaneat obligatus
vi et quod non quia l. obsequendum § qui cople
to ff. lo. ubi tex. dicit quod locum dominus
ad annum dato fideiussore si conductor
postmodum tenet ad aliud tempus fideius
sor non est obligatus nisi de nouo
promittat hostiensis et com. doc. distinguunt
quia aut fideiussor obligauit se ad tempus
puta ad annum et tunc non tenetur post
tempus quia eius obligatio erat quasi
resoluta et dilata ad certum tempus et
tunc remanet fideiussor obligatus et
in primo quia rogato eo ignorante
vel nulla facta prorogatione primi
mi tenetur fideiussor etiam post tempus sicut
et ipse principalis ar. in c. cum dilecto
de do. et contu. et l. ex placito ff. de arbi. et
hoc satis placet

Vod quibus etc.

Si sine licentia prelati et
maioris partis capituli religiosi
fideiusserit uel mutuum acceperit non
tenetur ecclesia et ipse recipiens punietur
nisi mutuum sit conuersum in utilitate
ecclesie primo ponitur decisio 2o exceptio ibi
nisi 3o pena ibi et qui Casus
quibusdam religiosis fuit prohibitum ne
fideiuberent quia aliquo sine licentia sui ab
batis et conuentus uel maioris partis hac
prohibitionem extendit concilium generale
ad omnes religiosos et prohibet ne aliquis
pecuniam mutuo accipiat ultra summam
a capitulo constitutam alioquin non teneatur
conuentus pro talibus nisi de ipsa pecunia
illa in utilitate monasterij sit conuersa
et hoc legitime ostendet et qui contra fecerit
grauiori disciplinae subiaceat Nota primo
quod statutum generale aliquos religiosos
non extenditur de facto ad alios
religiosos sed oportet quod extensio fiat per
superiorem per hoc vide tex. non in c.
constitutionem de regulis in vi Nota 2o
quod religiosus sine licentia sui prelati
fideiubere non potest quo iuste quod licet
religiosus sit in studio cum licentia sui
prelati non tamen potest pro alio fideiubere et
si contra fecerit non obligatur ecclesia et ea
dem est quod peculium sibi concessum causa
studij non obligatur quia fideiussio
sit ex causa quae quasi gressum est pe
culiaris sicut diximus in suo fidem

bente ex causam peculij ut in l. iij ff. de
peculi et vide quod non doc. in c. ij ne cle
uel mo li. vi. sentit si recipit mutuum
causa studij quod tunc obligat monasterium
de quo dicendum ut non in dicto c. ij per
archi. et jo. an. Nota 3o quod ex contractu dicto
a prelato de ecclesia non obligatur ecclesia
nisi quatenus pecunia esset versa in
utilitatem ecclesie et ex hoc ex tex. non quod
ex actu gesto cum prelato non habente
mandatum ab ecclesia non tenetur ecclesia nisi
quatenus versum est in utilitatem eius et
de hoc l. lacius Sed contra quod videtur opponi et
videtur quod ecclesia nunquam obligetur ex
quo recipiendo mutuum non habebat
mandatum ab ecclesia ad hoc c. i de contrah.
et c. i de depo. Solutio et doc. hic uario
modo loquuntur in passu isto et
generaliter prosequuntur nunquid mutuus
ecclesie uel prelato de ecclesia teneatur
in repetitione probare pecuniam mutu
atam versam in utilitate ecclesie et
quia uario modo loquuntur non insisto
in eorum verbis sed pono unam distincti
onem quam non inspicio excepi aut ei
quod restituendum mutuum oportet distrahere bona
immobilia uel mobilia bona ecclesie
et tunc necesse est probare versionem et si
pecunia fuisset mutuata prelato et
capitulo hoc probo quod aut hoc ius exce
ptum xii q. ij intelligendo ut dicit
Inno. et bu. in c. i de depo. ubi dicit
et probatur hoc quod non potest non
quia prelatus et capitulum alienare talia
bona ecclesie sine euidenti necessitate uel
utilitate xij q. ij sine exceptione ita
nec inducte recipiendo mutuum ex
ea ratione cum oportet peruenire ad distrac
tionem bonorum ar. in regula cum quis
contra via de re iu. in vi. ad id
quod non habet in illis in l. in quorum
ff. de pignori. ubi dicit quod si res prohi
betur alienari prohibentur pignorari
quia per pignorationem peruenitur
ad distractionem ut l. fi. de re eo.
non alie. c. ar. nulli § de re ec.
non alie. et ideo regula non quod
non via de re iu. in vi et sicut
distinguo dicebat in l. Illitas ff. ti. cer
pe ubi sentit quod si mutuum est fra
tribus prelato et capitulo non est necesse
probare versionem sicut si fiat mutuum

ciuilitati pr(esi)de(n)te consilio capituli s(ed) dico q(uod)
non est bonu(m) stile quia com(m)uniter
capitulum h(abe)t liberam facultatem distrahendi
bona ciuilitatis s(ed) non s(un)t prelatus et
capitulum ut d(ic)to c(apitulo) sine exceptione et
hoc tenendo credo q(uod) h(oc) s(i)t nec(essari)o p(ro)bare
uersim nec sufficit probare q(uod) eccl(es)ia tunc
temp(or)is indigebat sicut quidam volue-
runt ut notauerunt plures doc(tores) in aut(entica)
hoc ius porrectum C(odice) de sacrosanctis eccl(es)iis et
Guil(elmus) de cuneo ut refert Jo(hannes) an(dreae) hic
Nam m(od)o in hoc casu videam responsio(n)em
et non consumendo ut in d(ic)to aut(entica) s(ed) aut
p(ro)p(ter) satisfactione(m) de redditibus eccl(es)ie absque
distractione rerum / tunc s(i) mutuum est fa(ct)um
p(re)lato et capitulo / non est nec(essari)o probare
uersionem / et de hoc est casus hic s(ed) bene
probandum / Nam s(i) non consistit hic q(uod)
vero responsio q(uo)d mutuum fuit receptum
cum consensu p(re)lati et capituli ergo strictius
non constituit q(uo)d mutuum est factum eccl(es)ie
p(ro)ut bus p(re)lato et capitulo et hoc tamen
p(ro)p(ter) p(re)d(ic)tam d(ic)tum habet in d(ic)ta l(ege) ciuilitas
et est rationabile Nam p(re)latus et capitulum
h(ab)ent liberam administrationem fructuum
ideo ex s(ed)ibus satisfaciendum est re-
d(i)cto l(ib)z re(s)p(onsi)o non p(ro)bet hoc idem
argumentum in d(ic)to c(apitulo) j de depo(sito) ubi
v(er)sum constat q(uo)d contractus fuit
initus cum capitulo et non cum tota eccl(es)ia
ad idem gl(ossa) theodora d(icit) q(uod) l(icet) c(ontra)
delictum p(re)lati et capituli noceat eccl(es)ie ut
no(tatur) in c(apitulo) ij de or(dine) cog(nitionum) et in regula
delictum de re iu(dicata) in vi et in l(ege) iubemus
ius nullam nauem C(odice) de sacro(sanctis) eccl(es)iis
Aut mutuum fuit receptum a solo
p(re)lato et tunc est magis dubium s(ed)
credendum q(uod) in vita p(re)lati non sit nec(essari)o
probare uersionem p(ro)p(ter) hoc c(apitulum) hic Nam
hic exigitur solum q(uo)d p(ro)curator
de eccl(es)ia recepit mutuum sine licentia
abbatis in abbate non est nec(essari)o probare
uersionem p(ro)p(ter) hoc quia p(re)latus habet
liberam administrationem fructuum et
o(mn)ia administrat excepta alienatione
i(m)mobilium ut in c(apitulo) tua de cler(icis) l(ibro) vi
et in c(apitulo) tu nob(is) in fi(ne) s(ed) de cler(icis) fur(iosis)
q(uod) no(tatur) hosti(ensis) in c(apitulo) clemens de tu(tela) et cur(a)
nec obstat l(ex) ciuilitas quia loquitur
in administratione / sicut p(re)latus in rebus
eccl(es)ie ad hoc q(uod) no(tatur) gl(ossa) v(erbo) q(ui)d in c(apitulo) si / et
xij q(uaestio) i c(apitulo) diligo sic c(ontra) / s(ed) post mortem
p(re)lati puto eccl(es)iam non teneri nisi

probetur uersum quia non potuit ultra
tempus vite sue eccl(es)iam obligare n(isi)
ex necessitate uel utilitate ad quod
probandum est nec(essari)o probare uersionem
ad hoc facit no(tatur) q(uod) gl(ossa) in c(apitulo) s(ed) ne
p(re)la(tus) vi(ces) suas et c(apitulo) ex p(ar)te tua de capel(lis)
et q(uod) hosti(ensis) in d(ic)to c(apitulo) clemens et facit
quod no(tatur) in c(apitulo) i de solu(tionibus) et q(uod) h(ab)et opi(nio)
unde primo in c(apitulo) ij de solu(tionibus) ubi hoc
aperte sentit Nam dicit ibi successore(m)
non teneri ad debita contracta per
predecessorem nisi probentur illa uersa in
utilitate eccl(es)ie / s(ed) hosti(ensis) tenet ibi hoc
non esse nec(essari)o quia tamen ibi sola causa
sit ut q(uod) necessitate eccl(es)ie fuerit contra-
ctum et est probare q(uod) tunc imminebat eccl(es)ie
necessitas recipiendi mutuum et p(ro)pter
illa causa multum facit pro hac opi(nione) q(uod) michi
videtur equior Nam ut dicit Guil(elmus) de cu-
neo est q(uod) mutuans p(re)lato volenti ire
ad curiam pro necessitate eccl(es)ie debet esse
contentus q(uod) potius q(uod) pecunia expendatur
p(ro) necessitate eccl(es)ie ut s(i) mutuat p(ro) agris co-
lendis debeat ire / vel mittere testes
ad villam ad videndum uersionem et hec
opi(nio) m(ihi) satis placet in p(re)lato et facit
ipse text(us) p(ro)p(ter) loci et spatii dum solu(tio) constat
probare uersionem in p(ro)curatore de eccl(es)ia
et illa aut(entica) hoc ius porrectum est intell(igenda)
ubi q(uo)d p(ro)uenit ad distractionem rerum /
et ad l(egem) ciuilitas s(ed) fuit responsum nec habe(n)t
illa uerba q(uod) requirunt probare uersione(m)
quando mutuum fuit factum p(ro)curatori de eccl(es)ia
p(er) illa uerba vel ca(pitulum) tunc s(i) mutua p(ecu)-
nia taxatam ab eccl(es)ia non est nec(essari)o
probare uersionem quia mutuum videtur
factum eccl(es)ie ut hic probat s(i) v(er)o nulla summa
est taxata in eccl(es)ia vel fuit receptum vel
summa tunc est nec(essari)o probare uersionem
/ ad hoc ut te-
neatur eccl(es)ia ut est s(ed) adu(er)te quia q(uan)do
constituit ut hoc casu dicit uersum ipse
actionis s(ed) q(uo)d s(i) mutuum fuit receptum
in p(re)cedentibus casibus non requiritur
utilitas p(er)petua s(ed) sufficit t(em)p(or)alis et ideo
videtur velle primo et hosti(ensis) s(ed) ego intel-
ligerem dum cor(am) q(uo)d non expediebat
eccl(es)ie facere illum sumptum t(em)p(or)alem s(ed) aut eccl(es)ia
tenebatur de iure facere illum sumptum tunc q(ua)n(do)
namque non dicit uersum p(ro)p(ter)ea dubie credo eccl(es)iam
teneri quia eccl(es)ia d(icitu)r facta locupletior s(i)t

Primo

vel

Glosa

ratione quia non ... a ratione ciuilitate

Ex^m

in sti dicit^a in pupillo et l. in pupillo
ff de solucionibus pone exemplum prelatus ecclesie
recepit mutuum quod convertit in novum alimenta
ministrorum ecclesie nam lex non dicit hec
utilitas intelligitur ecclesie locupletior
quia si non habuisset pecuniam mutu
atam expendidisset de suo. Item vel
alios limito istum textum quod tenetur ecclesia
preter versionem quod utile est ecclesie illam
versionem fuisse factam ita quod utilitas du
raverit de quo alias. Item pone exemplum

Ex^m

prelatus recepit mutuum et fecit
fieri nobile edificium in loco non
expediente ita quod sive vel ecclesie et dap
num fuerit illud superfluum fecisse vel applica
nam hoc casu credo ecclesiam non teneri ex
eo quod in sti ut quod in sti habetur
in l. si in fundo ff de rei vendicatione dicit quod expensa non
videtur esse versa in utilitatem ecclesie si non

1 Item

expediebat ecclesie in illum usum convertere
Item per eandem l. puto quod ecclesia solum
tenetur usque ad quantum est meliorata
quia expensa sola tenebitur ad expensas
ut satis videtur probatum in sti in dicta l.
in fundo ratio quia ecclesia hoc casu non
tenetur ex contractu ex quo non dedit
mandatum sed actione de in rem verso que
sola tenetur ad id in quo est meliorata
et hec procedunt ubi prelatus non habebat
aliquam administracionem solam peculii
alias autem tenetur ipse superior in quantum ac
titur peculio seu administratio ministrorum
ut nobiliter dicit Innocentius in c. olim ii

Peculium de monacho quod sit

de peculiis in contractibus factis per monachum
sine licencia abbatis et predicta peculio
in monachum quod detinet abbate sciente
et paciente facit dominus in peculio ut

1 Cuorum de tabula

in l. quantum ad eos ff de peculio et nota
bene hoc dictum ut religiosi ex hoc non

quod monachi etiam dicuntur habere proprium

dicuntur habere proprium nec possident aliqua
detinent superiore sciente et non contradicente
unde sola paciencia sufficit ut dicatur pec
culium sibi constitutum et nota Innocentius ibi
ad aliud nam ex multis quod ibi ponit apparet
sensit idem iudicandum de religiosis
respectu acquirendi vel obligandi contra ea quod
in plus respectu dominorum suorum quod Capitulum
probat et sequitur Bartolus in l. licet ff. si
de suppellectili ita quod totus ille titulus de sup
pellectili applicatur ad religiosos et idem

1 propter

sensit Innocentius hic in fine qui dicit id
certe dici in clericis sed prelatus quod nota et

questio

quod textus loquitur memorem de summa textus
circa quod presidencia quando quod intellexisse
textum sed potest intelligi dupliciter primo

in quibus aliqua administracionem
in monasterio seu in capitularibus nulla
administracionem habentibus et habe
respectu ad constitucionem quorundam re
ligiosorum qui consequuntur etiam sumptum
quam possunt esse mutuum recipere pro utilita
te ecclesie vel pro necessitate ecclesie quod forte
consuetum est in monasteriis in glo in

In glo...

verbo subdiaconi Nota bene hanc glo quam
nobiliter limitat c. i de e. ut clericus
possit et teneatur subvenire pro laicorum
causa necessitatis et est ratio apta sua
Nam in tali casu tenetur clericus de bonis
elemosinam facere ubi quam multo
fortius subvenire tamen hoc non intelli
gas procedere in simplici monacho quoniam ex
ut probatur in glo non potest sine superioris
licencia hoc facere obligando monachum
nam obligare non potest cum nichil habeat
elemosinam tamen competentem facere posset
si permissus esset a superiore vide glo
in c. ii de vi et ho. cle. et ratio nota
quod clerici licite subveniunt et quod dicit
in c. ii eo. in glo in verbo utilitate

Glo...

ibi si agetur de actione de in rem verso
puto esset quod posset agi actione nego
ciorum gestorum si mutuans habuit
respectum ad ecclesiam et non ad personam
subventam alii mutuum concessit ar. in
l. si pupilli ff de nego. ge. et si dicas
actorem istum non competere quod contra volun
tatem ecclesie videtur mutuum sumptum si
solet summa constituta aliquid sub
recepta hoc contrarium facit mea allegata
non quod l. fi. C. de nego. ge. ubi nobiliter
textus dicit cessare illam actionem quando quis
gessit negocia alicuius eo invito inde
dicit Innocentius quod hic agitur actione de in
rem verso ideo competit quod dicit proprium quia
alias non competit illa actio sed tene hoc
dictum non est verum quod sub supponendum
quod ecclesia contradicente fuisset sumptum istud mu
tuum cessaret et actio de in rem verso quod
non debes te intromittere negociis meis me
invito per hoc l. si quis ff mandati et quod
non Bartolus in dicta l. fi. non dico aliud
quod ecclesia statuendo etiam summam sibi illud
verti in utilitatem ecclesie et appareat de
versione quod in dubio non videtur contra
ecclesiam sed in dubio velle ecclesiam utilitate ut non
in speciali quando tacet in vi et dico quod pos
sit agi actione negociorum gestorum
intelligendo ut si dicto et nobiliter verbo

sine h. 9 glo. eo quia heres iudicio tenet
quod non semper tenetur creditor exspectare
probacionem

VIII pro quo

Ponit tres casus in quibus
fideiussor contra debitorem
agit antequam soluit ut a fideiussione
liberetur h. d. Casus obligasti te pro
aliquo fideiussorio nomine queritur utrum
possis agere contra principalem debitorem
ut te liberet ab obligacione. Respondetur quod
si debitor diu cessavit in solucione
debiti vel si dissipare incipit bona
sua aut si condempnatus fuisti tunc agere
potes contra ipsum ut te liberet a fideius-
sione. Nota primo quod fideiussor interpo-
situs in contractu non liberatur licet
debitor diu distulerit solucionem debiti
vel licet creditor non conveniat debito-
rem sed expectet in spe iudicii et ab
rem si expectat instancia tota videtur et ab
solucione et hoc videtur tenere hic quidam
contra ff. l. plurimum Sed ista l. videtur intelligi
de fideiussore per de iudicio sisti qui
liberatur per ut ibi dicitur. Nota 2o quod si
fideiussor non per potest solvere quam agere contra
debitorem ut liberetur. 3o nota aliquid
quomodo agendum contra eum qui sua bona
dissipare cepit et vide quod dixi in c. ii
de pignoribus Sed hic queritur pone quod
creditor demandavit creditori ut ageret
fideiussor contra debitorem quia forte dissipa-
bat bona sua et alias nolebat tenere
bat bona sua et alias volebat tenere
numquid tenebitur creditor ad instanciam
fideiussoris agere contra debitorem Doc.
hic glo tenet quod non per l. si fideiussor
ff. e. et videtur ibi hoc expressum
licet fideiussor esset acceptus in eo quod
non posset exigi a debitore principali
Nam tunc tenetur agere ad demandacionem
fideiussoris ar. in l. si fideiussores ff.
eo. et hoc expresse tenet legiste in dicta
l. si fideiussor si addite quia hoc dicitur
Doctores hic hodie non credet procedi quum
non per ante et ita fideiussor non posset
conveniri nisi in eo quod exigi non
posset a debitore principali eadem est ratio
in fideiussore simpliciter accepto quod olim
eadem in fideiussore accepto in eo quod a
reo exigi non posset ut fideiussor
principaliter b... ante eo cum tenere
dicunt Doc. quod nobis et vero dicitur non in
dicta l. si fideiussor et in glo. ibi ab inicio
quecumque dixit... tenet quod si
fideiussor vellet venire ad studia vel
ex alia causa ad longinquas partes

Supra vero dictum est de obligacionibus que
tolluntur per solucionem Nam solucione
eius quod debetur tollitur omnis obligacio
nisi qui non tol. ob. in quod non ideo post
rubricas precedentes subicitur ista de
solucionibus

Si hoc in

Successor in beneficio tenetur
solvere debita predecessoris pro utilitate
ecclesie contracta. Casus dicitur in hoc
capitulo petit super debita premissa
est heres tenetur solvere ita prelatus debe-
ta predecessoris sui pro utilitate ecclesie contracta.
Nota primo similitudinem inter heredem et
successorem in beneficio et prelatum in
successorem in beneficio et prelatum in
quibusdam non autem in omnibus. Nam
quemadmodum heres in universa iura defuncti
succedit ita et prelatus
ut in l. hereditas de peti. hered. ita et pre-
latus succedit in universa iura ecclesie et pre-
latus succedit in universa de quo glo. vide
et vide quid ... de ... et ... in
in c. ... ad idem de ... ... constit.
ante quo ad ... multa differunt
tamen ... a defuncto succes-
sor in beneficio ius consequitur non a
defuncto sed a superiore a quo habuit insti-
tucionem ... heres tenetur solvere omnia debita
defuncti qualitercumque contracta ... non in
c. i de testa. sed successor in beneficio non
tenetur nisi ad illa que sunt contracta pro
utilitate ecclesie. Et nota 2o ... hoc et ex tex.
quod in debito contracto per prelatum obligatur
ecclesia et post mortem ... debeat.

Ro. in margin: Pro
sub et hoc
ecclesia

Nulla solucio omnis
quod debetur tollit obliga-
cionem ut inst. quibus modis
ideo post tractatum de
obligacionibus ponitur
titulus de solucionibus
et ideo hic ponit de
solucionibus

Nota primo

1 procedit

Differentia et convenientia
inter heredem et prela-
tum ... in beneficio

2o nota

Videamus quid sit solucio et quot sunt species quibus solvi possit ... et quibus sit solucio effectus
Solucio est cuius rei debite redditio ut colligitur ... inst. quibus modis tollitur ... vel ... precio
vel ... Solucio est ab obligacione liberatio ut ff. eo. ti. l. solucio
Dic quod species sunt ... reali ... alia vera alia ymaginaria Naturalis solucio vera fit per
redditionem eius quod debetur Ciuilis solucio ymaginaria fit multis modis per delegacionem acceptilacionem
... ut ... eo. ti. l. si obligatus ... ut si creditor debitori succedit ut ... ff
ad l. falc. l. i ff de fideiussoribus l. si ... per fructus proprios ut ... de ...